Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 12. novembra 2019 *

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Rozsudok Súdneho dvora o určení nesplnenia povinnosti – Nevykonanie – Smernica 85/337/EHS – Povolenie a výstavba veternej farmy – Projekt, ktorý môže mať podstatný vplyv na životné prostredie – Neexistencia predchádzajúceho posúdenia vplyvov na životné prostredie – Povinnosť nápravy – Článok 260 ods. 2 ZFEÚ – Návrh na uloženie penále a paušálnej pokuty“

Vo veci C-261/18,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ, podaná 13. apríla 2018,

Európska komisia, v zastúpení: M. Noll-Ehlers a J. Tomkin, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Írsku, v zastúpení: M. Browne, G. Hodge a A. Joyce, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci G. Gilmore, BL, J. Connolly a G. Simons, SC,

žalovanému,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr J.-C. Bonichot (spravodajca), A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Safjan a S. Rodin, sudcovia L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen, K. Jürimäe a C. Lycourgos,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. apríla 2019,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 13. júna 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

1 Európska komisia svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor:

– určil, že Írsko si tým, že neprijalo opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 260 ZFEÚ,

– zaviazal Írsko na zaplatenie Komisii paušálnej pokuty 1 343,20 eura vynásobenej počtom dní od vyhlásenia rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), do buď vykonania tohto rozsudku Írskom, alebo vyhlásenia rozsudku v tejto veci, ak tento dátum predchádza dňu vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pričom minimálna paušálna pokuta je 1 685 000 eur,

– zaviazal Írsko na zaplatenie Komisii penále vo výške 12 264 eur za každý deň odo dňa vyhlásenia rozsudku v tejto veci až do dňa vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), Írskom a

– zaviazal Írsko na náhradu trov konania.

Právny rámec

Smernica 85/337/EHS v znení pred zmenou vykonanou smernicou 97/11

2 Smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, 1985, s. 40; Mim. vyd. 15/001, s. 248) vo svojom článku 2 ods. 1, 2 a 3 prvom pododseku stanovovala:

„1. Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že pred vydaním povolenia projekty, ktoré pravdepodobne majú významné vplyvy na životné prostredie z dôvodov, okrem iného, ich charakteru, veľkosti alebo umiestnenia, budú posúdené z hľadiska ich vplyvov.

Tieto projekty sú definované v článku 4.

2. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie možno začleniť do jestvujúcich procesov povoľovania projektov v členských štátoch, alebo ak to nie je možné, do iných procesov alebo postupov, ktoré sa ustanovia na dosiahnutie cieľa tejto smernice.

3. Členské štáty môžu, vo výnimočných prípadoch, určitý projekt vyňať úplne alebo čiastočne z pôsobnosti ustanovení uvedených v tejto smernici.“

3 Článok 3 tejto smernice stanovoval:

„Posudzovanie vplyvov na životné prostredie identifikuje, popíše a vhodným spôsobom, s prihliadnutím na osobitosti každého jednotlivého prípadu a v súlade s článkami 4 až 11, posúdi priame a nepriame vplyvy projektu na tieto faktory:

– ľudia, živočíchy a rastliny,

– pôda, voda, ovzdušie, podnebie a krajina,

– vzájomné pôsobenie medzi faktormi uvedenými v prvej a druhej zarážke,

– hmotný majetok a kultúrne dedičstvo.“

4 Článok 4 uvedenej smernice znel:

„1. Pokiaľ článok 2 ods. 3 neustanovuje inak, typy projektov, uvedené v prílohe I, podliehajú posúdeniu podľa článkov 5 až 10.

2. Typy projektov, uvedené v prílohe II, podliehajú posúdeniu podľa článkov 5 až 10, ak členské štáty usúdia, že si to vyžaduje ich charakter.

Na tento účel členské štáty môžu, okrem iného, určiť ako predmet posúdenia určité druhy projektov alebo môžu stanoviť kritériá, alebo prahové hodnoty, potrebné na určenie, ktoré typy projektov, uvedených v prílohe II, budú predmetom posúdenia podľa článkov 5 až 10.“

5 Podľa článku 5 smernice 85/337:

„1. V prípade projektov, ktoré sa, podľa článku 4, musia podrobiť posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa článkov 5 až 10, členské štáty prijmú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby navrhovate[ľ] predložil vo vhodnej forme informácie uvedené v prílohe III, pokiaľ:

a) členské štáty považujú informáciu za závažnú vzhľadom na dané štádium povoľovacieho konania a vzhľadom na osobitné vlastnosti určitého projektu alebo druhu projektu a vlastnosti životného prostredia, ktoré pravdepodobne ovplyvní;

b) členské štáty zvážia, že od navrhovateľa možno oprávnene požadovať, aby tieto informácie zostavil so zreteľom, okrem iného, na súčasné znalosti a metódy posudzovania.

2. Informácie poskytnuté navrhovateľom podľa odseku 1 budú obsahovať aspoň:

– popis projektu s informáciami o mieste, projektovom riešení a veľkosti projektu,

– popis predpokladaných opatrení na zabránenie, zníženie a na prípadné odstránenie významných nepriaznivých vplyvov,

– údaje potrebné na identifikáciu a posúdenie hlavných vplyvov, ktoré projekt pravdepodobne bude mať na životné prostredie,

– netechnické zhrnutie informácií uvedených v prvej až tretej zarážke.

3. Ak členské štáty považujú za potrebné, zabezpečia, aby podľa potreby všetky orgány, ktoré majú príslušné informácie, poskytli tieto informácie navrhovateľovi.“

6 Článok 6 smernice 85/337 znel:

„1. Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby orgány, ktorých sa projekt pravdepodobne dotkne, mali z dôvodov svojich osobitných právomocí v oblasti životného prostredia možnosť na požiadanie vyjadriť svoje stanovisko k žiadosti o povolenie. Členské štáty na tento účel určia orgány, s ktorými sa musí rokovať vždy alebo v každom prípade, keď sa podáva žiadosť o povolenie. Týmto orgánom sa postúpia informácie získané podľa článku 5. Podrobnú úpravu spôsobu prerokovania stanovia členské štáty.

2. Členské štáty zabezpečia, aby:

– každá žiadosť o povolenie a každá informácia získaná podľa článku 5 bola sprístupnená verejnosti,

– dotknutá verejnosť mala možnosť vyjadriť svoje stanovisko pred začatím projektu.

…“

7 Článok 7 tejto smernice stanovoval:

„Členský štát, na ktorého území sa má projekt uskutočniť, postúpi informácie získané podľa článku 5 inému členskému štátu súčasne s ich sprístupnením vlastným štátnym príslušníkom, keď sa dozvie, že projekt pravdepodobne bude mať významný vplyv na životné prostredie v tomto inom členskom štáte alebo keď štát, ktorý bude pravdepodobne projektom takto ovplyvnený, o to požiada. Takéto informácie budú slúžiť ako podklad každého rokovania potrebného v rámci dvojstranných vzťahov medzi oboma členskými štátmi na základe vzájomnosti a rovnocennosti.“

8 Podľa článku 8 uvedenej smernice:

„Informácie získané podľa článkov 5, 6 a 7 sa musia vziať do úvahy v povoľovacom konaní.“

9 Článok 9 tej istej smernice znel:

„Príslušný orgán alebo príslušné orgány po prijatí rozhodnutia informujú dotknutú verejnosť o:

– obsahu rozhodnutia a všetkých súvisiacich podmienkach,

– dôvodoch a úvahách, na ktorých sa rozhodnutie zakladá, keď to ustanovujú právne predpisy členského štátu.

Členské štáty určia podrobnú úpravu takéhoto informovania.

Ak bol iný členský štát informovaný podľa článku 7, bude tiež informovaný o rozhodnutí v danej veci.“

10 Článok 10 smernice 85/337 stanovoval:

„Ustanovenia tejto smernice nemajú vplyv na povinnosť príslušných orgánov dodržiavať obmedzenia ustanovené zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami, týkajúcimi sa priemyselného a obchodného tajomstva a ochrany verejného záujmu.

Keď sa uplatňuje článok 7, prenos informácií do iného členského štátu a prijímanie informácií iným členským štátom podlieha platným obmedzeniam v tom členskom štáte, v ktorom sa projekt navrhuje.“

11 Príloha II smernice 85/337 vymenovala projekty, ktoré sú predmetom jej článku 4 ods. 2, teda projekty, v súvislosti s ktorými bolo posúdenie vplyvov na životné prostredie potrebné, len ak členské štáty usúdili, že si to vyžadoval ich charakter. V bode 2 písm. a) tejto prílohy boli v tomto zmysle uvedené projekty ťažby rašeliny a v rovnakom bode 2 písm. c) projekty ťažby iných ako rudonosných a energetických nerastov, napr. mramoru, piesku, štrku, bridlice, soli, fosfátov a potaše.

Smernica 85/337 v znení po zmene vykonanej smernicou 97/11

12 Smernica 85/337, zmenená smernicou Rady 97/11/ES z 3. marca 1997 (Ú. v. ES L 73, 1997, s. 5; Mim. vyd. 15/003, s. 151), vo svojom článku 2 ods. 1, 2 a 3 prvom pododseku stanovuje:

„1. Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že pred udelením povolenia sa všetky projekty, ktoré pravdepodobne budú mať podstatný vplyv na životné prostredie z dôvodu, okrem iného, ich charakteru, veľkosti, alebo umiestnenia, budú podliehať postupu povolenia a budú posúdené z hľadiska ich vplyvov. Tieto projekty sú definované v článku 4.

2. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie možno začleniť do jestvujúcich procesov povoľovania projektov v členských štátoch, alebo ak to nie je možné, do iných procesov alebo postupov, ktoré sa ustanovia na dosiahnutie cieľa tejto smernice.

…

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 7 môžu členské štáty vo výnimočných prípadoch určitý projekt úplne alebo čiastočne vyňať z ustanovení tejto smernice.“

13 Článok 3 tejto smernice stanovuje:

„Posudzovanie dopadu na životné prostredie identifikuje, popíše a posúdi náležitým spôsobom, pri každom prípade jednotlivo a v súlade s článkami 4 až 11, priame a nepriame vplyvy projektu na nasledujúce faktory:

– ľudské bytosti, živočíšstvo a rastlinstvo,

– pôdu, vodu, vzduch, podnebie a krajinu,

– hmotný majetok a kultúrne dedičstvo,

– súčinnosť medzi faktormi uvedenými v prvej, druhej a tretej zarážke.“

14 Článok 4 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Pokiaľ článok 2 ods. 3 neustanovuje inak, projekty uvedené v prílohe I podliehajú posúdeni[u] v súlade s článkami 5 až 10.

2. Pokiaľ článok 2 ods. 3 neustanovuje inak, členské štáty určia pre projekty uvedené v prílohe II na základe:

a) skúmania každého jednotlivého prípadu

alebo

b) prahov alebo kritérií stanovených členskými štátmi,

či budú podliehať posúdeniu v súlade s článkami 5 až 10.

Členské štáty môžu rozhodnúť uplatňovať oba postupy uvedené v písmenách a) a b).

3. Ak sa vykonáva skúmanie každého jednotlivého prípadu, alebo ak sú stanovené prahy alebo kritériá pre potreby článku 2, vezmú sa do úvahy príslušné výberové kritériá uvedené v prílohe III.

4. Členské štáty zabezpečia, že rozhodnutie vydané príslušnými orgánmi podľa odseku 2 bude k dispozícii verejnosti.“

15 V bode 3 písm. i) prílohy II tej istej smernice sú uvedené zariadenia na zachytávanie veternej energie na výrobu energie (veterné farmy).

16 Podľa bodu 13 tejto prílohy sa musí akákoľvek zmena alebo rozšírenie projektov uvedených v prílohe I alebo prílohe II, už autorizovaných, vykonaných alebo v procese vykonávania, ktoré môžu mať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, považovať za projekt, ktorý spadá do pôsobnosti článku 4 ods. 2 smernice 85/337.

17 V prílohe III smernice 85/337, týkajúcej sa výberových kritérií uvedených v článku 4 ods. 3 tejto smernice, je spresnené, že vlastnosti projektov sa musia posudzovať najmä so zreteľom na znečistenie a poškodenie, ako aj na riziko nehôd predovšetkým vzhľadom na použité technológie. V rovnakej prílohe sa uvádza, že sa musí zvážiť citlivosť životného prostredia v zemepisnej oblasti pravdepodobne zasiahnutej projektom, a najmä absorpčná schopnosť prírodného prostredia osobitne so zreteľom na určité oblasti, akými sú okrem iného horské a lesné oblasti.

Rozsudok z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380)

18 Vo svojom rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), Súdny dvor rozhodol, že Írsko si tým, že neprijalo všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho:

– aby projekty, na ktoré sa vzťahuje smernica 85/337, či už v znení pred zmenami vykonanými smernicou Rady 97/11, alebo po nich (ďalej len „smernica 85/337“), boli pred ich čiastočnou alebo úplnou realizáciou preskúmané s cieľom určiť, či treba uskutočniť posúdenie ich vplyvov na životné prostredie, a ak je pravdepodobné, že pre svoj charakter, veľkosť alebo umiestnenie budú mať podstatný vplyv na životné prostredie, aby boli predmetom posúdenia vzhľadom na ich vplyvy podľa článkov 5 až 10 tejto smernice, a

– aby pred udelením povolenia na výstavbu veterných fariem a na spojené činnosti v Derrybriene, grófstvo Galway (Írsko), ako aj pred realizovaním prác bolo uskutočnené posúdenie vplyvov projektu na životné prostredie podľa článkov 5 až 10 uvedenej smernice,

nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 2, 4 a 5 až 10 smernice 85/337.

19 Pokiaľ ide o druhú výhradu týkajúcu sa neuskutočnenia posúdenia vplyvov veternej farmy v Derrybriene (ďalej len „veterná farma“) a súvisiacich činností na životné prostredie, Súdny dvor dospel k záveru o existencii nesplnenia povinnosti na základe dôvodov uvedených v bodoch 94 až 111 rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).

20 Konkrétne, pokiaľ ide o prvé dve fázy výstavby projektu veternej farmy, Súdny dvor v bode 98 tohto rozsudku uviedol, že Írsko bolo povinné zabezpečiť, aby projekty týkajúce sa tejto výstavby, ktoré pravdepodobne budú mať podstatný vplyv na životné prostredie, a to najmä z dôvodu ich charakteru, veľkosti alebo umiestnenia, boli posúdené z hľadiska ich vplyvov.

21 V tejto súvislosti v bode 103 toho istého rozsudku rozhodol, že umiestnenie a veľkosť projektov ťažby rašeliny a nerastov, ako aj výstavby ciest a vzájomná blízkosť miesta projektu a rieky predstavujú konkrétne charakteristiky, z ktorých vyplýva, že tieto projekty, neodlučiteľné od výstavby 46 veterných turbín, sa mali považovať za projekty, ktoré mohli mať podstatný vplyv na životné prostredie, a preto mali byť predmetom posúdenia ich vplyvov na životné prostredie.

22 Okrem toho, pokiaľ ide o žiadosť o povolenie týkajúcu sa tretej fázy výstavby veternej farmy a zmeny prvých dvoch pôvodne povolených fáz výstavby, Súdny dvor v bode 110 uvedeného rozsudku konštatoval, že výstavba 25 nových turbín, výstavba nových servisných ciest, ako aj zmena typu pôvodne schválených veterných turbín, ktorej cieľom bolo zvýšenie produkcie elektrickej energie, ako projekty, ktoré mohli mať podstatný vplyv na životné prostredie, mali byť z tohto dôvodu pred vydaním povolenia predmetom postupu povolenia a posúdenia ich vplyvov na životné prostredie v súlade s podmienkami stanovenými v článkoch 5 až 10 smernice 85/337.

Konanie pred podaním žaloby a konanie na Súdnom dvore

23 Komisia po vyhlásení rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), požiadala Írsko listom z 15. júla 2008, aby do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto rozsudku poskytlo informácie o opatreniach, ktoré prijalo na účely vykonania tohto rozsudku. Írsko listom z 3. septembra 2008 najmä potvrdilo, že tento rozsudok prijíma v plnom rozsahu a že aktualizované posúdenie vplyvov na životné prostredie v súlade so smernicou 85/337 je naplánované pred koncom roka 2008.

24 Írsko listami z 10. marca 2009 a zo 17. apríla 2009 Komisiu po ich stretnutí informovalo, že pripravuje legislatívny návrh s cieľom zaviesť postup nápravy, ktorý vo výnimočných prípadoch umožní legalizovať povolenia vydané v rozpore so smernicou 85/337 vydaním „náhradného povolenia“, a že v rámci tohto postupu prevádzkovateľ veternej farmy o také povolenie požiada.

25 Komisia 26. júna 2009 zaslala tomuto členskému štátu výzvu, v ktorej jednak konštatovala, že dostala iba predbežný návrh právnej úpravy, ktorú malo Írsko prijať na zabezpečenie vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), a že jednak stále čaká na informácie o plánovanom posúdení vplyvov veternej farmy na životné prostredie. Írsko na túto výzvu odpovedalo 9. septembra 2009, pričom na jednej strane potvrdilo, že k prijatiu legislatívnej zmeny, v rámci ktorej sa malo zaviesť náhradné konanie, malo dôjsť v krátkom čase, a jednak uviedlo, že prevádzkovateľ veternej farmy v zásade súhlasil s tým, že predloží žiadosť o náhradné povolenie.

26 Dňa 22. marca 2010 Komisia zaslala Írsku novú výzvu, v ktorej tento členský štát požiadala, aby jej v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto listu oznámil svoje pripomienky. Uvedený členský štát na ňu odpovedal listami z 18. mája 2010, 22. júla 2010 a 13. septembra 2010. V poslednom liste írske orgány informovali Komisiu o tom, že v júli 2010 bol prijatý Planning and Development (Amendment) Act 2010 [zákon z roku 2010, ktorým sa menia a dopĺňajú právne predpisy o plánovaní a rozvoji] (ďalej len „PDAA“). Časť XA PDAA, najmä jej § 177B a 177C, upravuje postup nápravy povolení vydaných v rozpore s povinnosťou posúdenia vplyvov na životné prostredie.

27 Po nových výmenách informácií medzi írskymi orgánmi a Komisiou, a po oznámení dodatočných legislatívnych opatrení prijatých v období od roku 2010 do roku 2012 Írskom, požiadala Komisia listom z 19. septembra 2012 tento členský štát, aby ju okrem iného informoval, či navrhovateľ veternej farmy podlieha tomuto postupu nápravy.

28 Írsko v liste z 13. októbra 2012 uviedlo, že prevádzkovateľ veternej farmy, ktorý je v 100 % vlastníctve poloverejného podniku, sa odmietol podrobiť postupu nápravy stanovenému v časti XA PDAA a že ani vnútroštátne právo, ani právo Únie nedovoľujú vyžadovať jeho uplatnenie. Predovšetkým právo Únie nevyžaduje spochybnenie platnosti už vydaných povolení na účely výstavby veternej farmy, ktoré nadobudli právoplatnosť, a že zásady právnej istoty a zákazu spätnej účinnosti právnych predpisov, ako aj judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa procesnej autonómie členských štátov, bránia zrušeniu týchto povolení.

29 Listom zo 16. decembra 2013 írske orgány oznámili Komisii, že prevádzkovateľ veternej farmy uviedol, že je pripravený vykonať „neoficiálne“ posúdenie vplyvov tejto veternej farmy na životné prostredie, ktoré je však v súlade s požiadavkami smernice 85/337.

30 V priebehu roka 2014 Írsko predložilo Komisii „koncepčný dokument“, ktorý poukazoval na „návod“ na postup „neoficiálneho“ posúdenia vplyvov tejto farmy na životné prostredie. Tento členský štát sa v rámci stretnutia s Komisiou, ktoré sa konalo 13. mája 2014, takisto zaviazal oznámiť Komisii návrh „protokolu o porozumení“, ktorý má byť uzavretý medzi prevádzkovateľom veternej farmy a írskym ministrom pre životné prostredie upravujúcim dohodu o vykonaní neoficiálnej environmentálnej analýzy. Takýto návrh bol Komisii oznámený 11. marca 2015, pričom írske orgány oznámili nové znenie tohto návrhu 7. marca 2016.

31 Komisia viackrát uviedla, že tieto dokumenty neumožňovali Írsku splniť si svoje povinnosti. V nadväznosti na stretnutie z 29. novembra 2016 útvary Komisie upovedomili írske orgány e-mailom z 15. decembra 2016, že konečné znenie podpísaného protokolu o porozumení bude potrebné doručiť Komisii do konca roka 2016 s tým, že v opačnom prípade podá Komisia začiatkom roka 2017 novú žalobu na Súdny dvor.

32 Dňa 22. decembra 2016 Írsko zaslalo Komisii nové znenie „koncepčného dokumentu“, ako aj „rámcový dokument“ z 2. decembra 2015. V sprievodnom liste írske orgány uviedli, že oba tieto dokumenty majú byť podpísané koncom januára 2017.

33 Po ďalších výmenách informácií s írskymi orgánmi Komisia listom z 26. januára 2018 oznámila Írsku, že napriek podpisu „koncepčného dokumentu“ sa domnieva, že nesplnenie jeho povinnosti v celom rozsahu vykonať rozsudok z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pretrváva. Deväť rokov po vyhlásení tohto rozsudku sa nedosiahol žiadny podstatný pokrok, pokiaľ ide o posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie.

34 Listom z 1. februára 2018 Írsko uznalo, že diskusie s cieľom vyriešenia veci prebiehali už niekoľko rokov. V tom istom liste však tento členský štát tvrdil, že predtým, ako bude pokračovať v úkonoch potrebných na vykonanie rozsudku, čaká na pripomienky Komisie k dokumentom, s ktorými ju oboznámilo svojím listom z 22. decembra 2016.

35 Vzhľadom na to, že Komisia sa domnievala, že stále nedošlo k súladu s druhou zarážkou bodu 1 výroku rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), podala túto žalobu.

36 Komisia po skončení písomnej časti konania v tejto veci listom podaným do kancelárie 1. apríla 2019 oboznámila Súdny dvor s listom írskych orgánov, ktorý jej bol doručený 29. marca 2019 (ďalej len „list z 29. marca 2019“), a z ktorého vyplýva, že prevádzkovateľ veternej farmy súhlasil s poskytnutím súčinnosti s cieľom začať „náhradné konanie“ v zmysle PDAA „čo najskôr, tak, aby sa zabezpečilo vykonanie regulačného posúdenia vplyvov na životné prostredie *ex post*“. Dňa 1. apríla 2019 írske orgány tiež postúpili tento list kancelárii Súdneho dvora.

O nesplnení povinnosti

Argumentácia účastníkov konania

37 Komisia pripomína, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), najmä rozhodol, že Írsko si nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smernice 85/337, keďže neprijalo všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby pred udelením povolení týkajúcich sa výstavby veternej farmy a na súvisiace činnosti, ako aj pred uskutočnením prác bolo uskutočnené posúdenie vplyvov na životné prostredie. Podľa Komisie Írsko nespochybnilo, že s cieľom napraviť toto nesplnenie povinnosti mu prináleží, aby prijal konkrétne opatrenia.

38 Komisia sa domnieva, že Súdnemu dvoru neprináležalo, aby v tomto rozsudku určil osobitné opatrenia umožňujúce napraviť zistené nesplnenie povinnosti. Naopak, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva (rozsudky zo 7. januára 2004, Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, body 64 a 65, ako aj z 28. februára 2012, Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, body 42, 43 a 46), že Írsko je povinné odstrániť nezákonné následky vyplývajúce z neuskutočnenia posúdenia vplyvov veternej farmy na životné prostredie a prijať všetky opatrenia potrebné na nápravu tohto opomenutia. V každom prípade jednoduché prípravné opatrenia, akými sú opatrenia, ktoré boli prijaté v prejednávanej veci, nie sú dostatočné.

39 Na podporu svojej argumentácie sa Komisia odvoláva aj na rozsudky z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i. (C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 35), ako aj z 28. februára 2018, Comune di Castelbellino (C-117/17, EU:C:2018:129, bod 30), ktoré potvrdzujú, že je povinnosťou príslušných vnútroštátnych orgánov prijať v rámci ich právomocí všetky opatrenia na odstránenie neuskutočnenia posúdenia vplyvov na životné prostredie, napríklad zrušením alebo pozastavením už vydaného povolenia, na účely uskutočnenia takéhoto posúdenia. Právo Únie nebráni tomu, aby posúdenie vplyvov na životné prostredie bolo vykonané v rámci nápravy pri dodržaní určitých podmienok.

40 V priebehu konania pred podaním žaloby predložilo Írsko dva rôzne návrhy, uvedené v bodoch 24 a 29 tohto rozsudku, s cieľom napraviť opomenutie posúdenia vplyvov veternej farmy, pričom však ani jeden z nich konkrétne nevykonalo.

41 Na jednej strane tento členský štát poukázal na možnosť uskutočniť neoficiálne posúdenie. Nebolo však prijaté žiadne konkrétne opatrenie na jeho uskutočnenie.

42 Na druhej strane Komisia tvrdí, že Írsko zmenilo svoju právnu úpravu s cieľom zaviesť konanie, ktoré umožňuje legalizovať povolenia udelené v rozpore s povinnosťou posúdenia vplyvov na životné prostredie, ktorá vyplýva z práva Únie. Tento členský štát však v súčasnosti tvrdí, že toto konanie, ktoré sa nachádza v časti XA PDAA, možno uplatniť len do budúcnosti a že napriek skutočnosti, že prevádzkovateľ veternej farmy je dcérskou spoločnosťou, ktorej 100 % vlastníkom je poloverejný podnik, nie je povinný sa mu podrobiť.

43 Komisia sa však domnieva, že Írsko je povinné zrušiť alebo pozastaviť predmetné povolenia a vykonať nápravné posúdenie *ex post*, aj keď tieto opatrenia majú vplyv na nadobudnuté práva prevádzkovateľa veternej farmy. Možnosť členského štátu odvolávať sa v tejto súvislosti na zásadu procesnej autonómie je v súlade s rozsudkom zo 17. novembra 2016, Stadt Wiener Neustadt (C-348/15, EU:C:2016:882, bod 40), obmedzená zásadami efektivity a ekvivalencie.

44 Okrem toho z rozsudku zo 14. júna 2007, Medipac-Kazantzidis (C-6/05, EU:C:2007:337, bod 43), vyplýva, že prevádzkovateľ veternej farmy podlieha povinnostiam vyplývajúcim zo smerníc Únie, keďže je dcérskou spoločnosťou v 100 % vlastníctve subjektu kontrolovaného verejnými orgánmi.

45 Komisia okrem toho tvrdí, že omeškanie s vykonaním rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), nemožno odôvodniť. Podľa judikatúry Súdneho dvora (rozsudok z 9. decembra 2008, Komisia/Francúzsko, C-121/07, EU:C:2008:695, bod 21), hoci článok 260 ZFEÚ nestanovuje lehotu, v rámci ktorej sa má rozsudok vykonať, sa musí jeho výkon začať okamžite a musí sa ukončiť v čo najkratšej možnej lehote. V prejednávanej veci ani zložitosť dotknutej problematiky, ani údajné prerušenie komunikácie medzi Írskom a Komisiou na konci roka 2016 nemôžu odôvodniť dlhotrvajúcu nečinnosť tohto členského štátu. Komisia okrem toho pripomína, že uviedla, že mesiac december 2016 predstavuje konečný dátum na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).

46 Vo svojej replike Komisia tvrdí, že Írsko ešte stále v rámci nápravy nevykonalo posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie. Tento členský štát tak neprijal opatrenia minimálne vyžadované na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).

47 Írsko navrhuje zamietnuť žalobu podanú Komisiou.

48 Tento členský štát tvrdí, že z rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), a z procesných dokumentov týkajúcich sa veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, vyplýva, že obe zarážky bodu 1 výroku uvedeného rozsudku sa v skutočnosti týkajú len jedného a toho istého nesplnenia povinnosti, a to opomenutia prebrať smernicu 85/337 v celom rozsahu. Z toho vyplýva, že okrem prebratia tejto smernice nebolo potrebné prijať osobitné opatrenia, pokiaľ ide o veternú farmu.

49 Okrem toho Komisia vo svojej žalobe neidentifikovala osobitné opatrenia, ktoré má Írsko prijať na účely vykonania uvedeného rozsudku, pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku.

50 Okrem toho tento istý rozsudok nezrušil alebo nevyhlásil za neplatné povolenia udelené od roku 1998 do roku 2003 na výstavbu veternej farmy. Žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, teraz článok 258 ZFEÚ, nemôže ovplyvniť práva nadobudnuté tretími osobami, najmä ak tieto tretie osoby neboli v tejto súvislosti vypočuté.

51 Podmienky, ktoré umožňujú zrušenie vnútroštátneho správneho rozhodnutia, patria do procesnej autonómie členských štátov. Rozsudok z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380, bod 59), potvrdzuje, že povinnosť napraviť opomenutie posúdenia vplyvov na životné prostredie je obmedzená procesným rámcom uplatniteľným v rámci každého členského štátu. V Írsku však môže povolenie na výstavbu zrušiť iba High Court (Vyšší súd, Írsko), ktorý na tento účel rozhoduje o priamej žalobe.

52 V tejto súvislosti vyplýva z rozsudku zo 17. novembra 2016, Stadt Wiener Neustadt (C-348/15, EU:C:2016:882), že pri dodržaní určitých podmienok môžu členské štáty stanoviť lehoty, ktoré sa uplatňujú na opravné prostriedky proti rozhodnutiam prijatým v oblasti urbanizmu. Podľa írskeho procesného práva platného pred prijatím PDAA bola na podanie žiadostí o zrušenie stavebného povolenia stanovená lehota dvoch mesiacov. PDAA túto lehotu upravilo na osem týždňov. V dôsledku toho nadobudli povolenia udelené na výstavbu veternej farmy právoplatnosť.

53 Írsko tvrdí, že z tohto dôvodu sa situácia v prejednávanej veci odlišuje od vecí, v ktorých boli vydané rozsudky z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i. (C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589), ako aj z 28. februára 2018, Comune di Castelbellino (C-117/17, EU:C:2018:129), na ktoré sa odvoláva Komisia. Z opisu skutkových okolností v týchto rozsudkoch vyplýva, že vnútroštátny súd skutočne zrušil dotknuté povolenia. Práve v rámci konania nasledujúceho po týchto zrušeniach, ktorého cieľom bolo udelenie nových povolení na dotknuté projekty, boli vznesené otázky týkajúce sa povinnosti uskutočniť posúdenie vplyvov na životné prostredie.

54 Prejednávaná vec sa tiež odlišuje od veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. januára 2004, Wells (C-201/02, EU:C:2004:12), vydaný v rámci prejudiciálneho konania o spore týkajúcom sa vnútroštátneho povolenia, ktoré bolo napadnuté v stanovených lehotách. Súdny dvor v tomto rozsudku potvrdil, že prináleží vnútroštátnemu súdu overiť, či vnútroštátne právo umožňuje zrušiť alebo pozastaviť už priznané povolenie. Okrem toho v rozsudku z 12. februára 2008, Kempter (C-2/06, EU:C:2008:78), Súdny dvor potvrdil, že v prípade právoplatného správneho rozhodnutia právo Únie nevyžaduje, aby bol vnútroštátny orgán v zásade povinný vziať toto rozhodnutie späť.

55 Okrem toho v prípade stavebných povolení, ktoré už nemôžu byť predmetom súdneho preskúmania, musia byť dodržané zásady ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty, ako aj právo vlastniť majetok držiteľov takýchto povolení.

56 V prejednávanej veci je zrušenie udelených povolení, ktoré nadobudli právoplatnosť, v rozpore so zásadou právnej istoty. Írsko teda nie je povinné ich vyhlásiť za neplatné alebo zrušiť. *A fortiori* tak nie je povinné vykonať *ex post* posúdenie vplyvov na životné prostredie na základe relevantných ustanovení PDAA.

57 Írsko subsidiárne tvrdí, že v súčasnosti splnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), keďže prijalo opatrenia na to, aby sa neoficiálne posúdenie, vykonané mimo existujúceho právneho rámca, v Derrybriene uskutočnilo. Prehľad spolupráce medzi Írskom a Komisiou, ako je detailne opísaná v žalobe, svedčí v tejto súvislosti o dobrej viere írskej vlády.

58 Na podporu tohto argumentu Írsko najmä tvrdí, že írska vláda zostavila „koncepčný dokument“ po dohode s navrhovateľom veternej farmy. Podľa tohto dokumentu musí navrhovateľ pripraviť, pri súčasnom dodržaní rámcového dokumentu, environmentálnu správu, ktorá by mala zahŕňať prípadné opatrenia na zmiernenie stavu. Tento dokument tiež stanovuje, že uvedená správa bude predmetom verejnej konzultácie.

59 Začatie takého konania predstavuje dostatočné vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), keďže na rozdiel od úplného prebratia smernice 85/337, ktoré v celom rozsahu patrí pod kontrolu írskych orgánov, uskutočnenie posúdenia vplyvov projektu na životné prostredie skutočne vyžaduje účasť tretích osôb.

60 Ešte subsidiárnejšie Írsko tvrdí, že svoje povinnosti si splní najneskôr v deň, keď bude nariadené prípadné pojednávanie na Súdnom dvore v tejto veci.

61 Okrem toho súvisí dĺžka konania potrebná na uskutočnenie posúdenia vplyvov veternej farmy na životné prostredie s tým, že Komisie po tom, čo jej bolo 22. decembra 2016 zaslané nové znenie „koncepčného dokumentu“ k príprave uskutočnenia posúdenia vplyvov veternej farmy na životné prostredie, nereagovala. Írske orgány čakali na formálne schválenie tohto dokumentu. V každom prípade nemôže byť členský štát penalizovaný za to, že mu určitý čas trvalo, kým na účely vykonania rozsudku Súdneho dvora identifikoval vhodné opatrenia alebo ich nedokázal identifikovať.

62 Na pojednávaní Írsko potvrdilo, že už neplánuje uskutočniť neoficiálne posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie. Ako vyplýva z listu z 29. marca 2019, v súčasnosti tvrdí, že prevádzkovateľ veternej farmy súhlasil so spoluprácou s cieľom začať postup o náprave v súlade s časťou XA PDAA. V rámci tohto konania sa posúdenie vplyvov na životné prostredie v súlade so smernicou 85/337 uskutoční čo najskôr.

63 Írsko v odpovedi na otázky položené Súdnym dvorom na pojednávaní spresnilo, že formálna dohoda s prevádzkovateľom veternej farmy zatiaľ neexistuje. Okrem toho nebolo rozhodnuté, či tento prevádzkovateľ sám požiada o náhradné povolenie na základe § 177C PDAA, alebo či samotné príslušné orgány začnú postup nápravy podľa § 177B PDAA *ex offo*.

Posúdenie Súdnym dvorom

Úvodné pripomienky

64 Komisia v rámci tejto žaloby podanej na základe článku 260 ods. 2 ZFEÚ tvrdí, že Írsko nezabezpečilo súlad s rozsudkom z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), len pokiaľ ide o druhú výhradu uvedenú v druhej zarážke bodu 1 výroku tohto rozsudku. Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že Írsko si tým, že neprijalo všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby pred udelením povolení na výstavbu tejto veternej farmy a na súvisiace činnosti, ako aj pred realizovaním prác, bolo uskutočnené posúdenie vplyvov projektu na životné prostredie podľa článkov 5 až 10 smernice 85/337, porušilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 2, 4 a 5 až 10 tejto smernice.

O prípustnosti žaloby

65 V rozsahu, v akom Írsko v podstate tvrdí, že Komisia nevymedzila predmet svojej žaloby a neidentifikovala opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku, treba vychádzať z toho, že v skutočnosti kritizuje prípustnosť tejto žaloby.

66 V tejto súvislosti Komisia vo svojej žalobe tvrdí, že na účely vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku, malo Írsko odstrániť nezákonné následky vyplývajúce z porušenia povinnosti uskutočniť predchádzajúce posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie a začať na tento účel postup nápravy dotknutého projektu. Tento postup mal obsahovať posúdenie vplyvov tohto projektu na životné prostredie v súlade s požiadavkami smernice 85/337.

67 Z toho vyplýva, že Írsko neoprávnene Komisii vytýka, že nedefinovala opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), a z tohto dôvodu dostatočne nespresnila predmet svojej žaloby.

68 Treba preto dospieť k záveru, že tvrdenia Írska nemôžu mať vplyv na prípustnosť tejto žaloby.

O veci samej

69 Írsko spochybňuje dôvodnosť tejto žaloby a tvrdí, že okrem prebratia smernice 85/337 nie je potrebné prijať osobitné opatrenia, pokiaľ ide o veternú farmu, a že najmä zrušenie povolení udelených prevádzkovateľovi tejto farmy, ktoré nadobudli právoplatnosť, nie je podľa jeho vnútroštátneho práva možné.

70 Komisia sa naopak domnieva, že Írsko je povinné, ako bolo pripomenuté v bode 66 tohto rozsudku, odstrániť nezákonné následky vyplývajúce zo zisteného nesplnenia povinnosti a vykonať v rámci postupu nápravy posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie v súlade s požiadavkami tejto smernice.

71 Za týchto podmienok treba preskúmať povinnosti členského štátu v prípade, ak bol projekt povolený v rozpore s povinnosťou predchádzajúceho posúdenia jeho vplyvov na životné prostredie stanovenou v smernici 85/337, najmä v prípade, že povolenie nebolo napadnuté v lehote stanovenej vnútroštátnym zákonom, a nadobudlo tak vo vnútroštátnom právnom poriadku právoplatnosť.

72 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z článku 2 ods. 1 smernice 85/337 vyplýva, že projekty, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie v zmysle jej článku 4 v spojení s prílohami I alebo II tej istej smernice, musia byť pred vydaním povolenia predložené na posúdenie ich vplyvov (rozsudok zo 7. januára 2004, Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, bod 42).

73 Predbežná povaha takéhoto posúdenia je odôvodnená nutnosťou, aby v rozhodovacom procese príslušný orgán čo najskôr zohľadnil vplyvy každého procesu technického plánovania a rozhodovania na životné prostredie s cieľom, aby sa už od začiatku predišlo vzniku znečistenia alebo obťažovania skôr, než by sa dodatočne odstraňovali ich následky (rozsudky z 3. júla 2008, Komisia/Írsko, C-215/06, EU:C:2008:380, bod 58, ako aj z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 33).

74 Naopak smernica 85/337 neobsahuje ustanovenia týkajúce sa dôsledkov, ktoré treba vyvodiť z porušenia tejto povinnosti predchádzajúceho posúdenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 34).

75 V zmysle zásady lojálnej spolupráce upravenej v článku 4 ods. 3 ZEÚ sú však členské štáty povinné odstrániť nezákonné následky porušenia práva Únie. Túto povinnosť má každý orgán dotknutého členského štátu a predovšetkým vnútroštátne orgány, ktoré sú povinné prijať v rámci svojich právomocí všetky opatrenia potrebné na nápravu neuskutočnenia posúdenia vplyvov na životné prostredie, napríklad zrušením alebo pozastavením už vydaného povolenia, s cieľom uskutočniť takéto posúdenie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. januára 2004, Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, bod 64, ako aj z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 35).

76 Pokiaľ ide o možnosť dodatočne napraviť takéto opomenutie, smernica 85/337 nebráni tomu, aby vnútroštátne pravidlá za určitých okolností pripúšťali nápravu postupov alebo aktov, ktoré odporujú právu Únie, za predpokladu, že takáto možnosť neponúka dotknutým osobám príležitosť obchádzať alebo neuplatniť pravidlá práva Únie, a musí mať výnimočnú povahu (rozsudok z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, body 37 a 38).

77 Posúdenie uskutočnené v rámci takého postupu nápravy, po výstavbe určitého zariadenia a jeho uvedení do prevádzky, sa nemôže obmedziť na budúce vplyvy tohto zariadenia na životné prostredie, ale musí zohľadniť aj environmentálne vplyvy od okamihu jeho realizácie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 41).

78 Naopak smernica 85/337 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá bez ohľadu na akékoľvek preukázané mimoriadne okolnosti umožňuje vnútroštátnym orgánom schváliť nápravu, ktorá má rovnaké účinky, ako sa spájajú s predchádzajúcim povolením vydaným po posúdení vplyvov na životné prostredie uskutočneným v súlade s článkom 2 ods. 1, ako aj článkom 4 ods. 1 a 2 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. júla 2008, Komisia/Írsko, C-215/06, EU:C:2008:380, bod 61; zo 17. novembra 2016, Stadt Wiener Neustadt, C-348/15, EU:C:2016:882, bod 37, ako aj z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 39).

79 Uvedená smernica bráni aj takému legislatívnemu opatreniu, ktoré umožňuje, aby sa projekt, ktorý mal byť predmetom posúdenia jeho vplyvov na životné prostredie v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 85/337, považoval za takto posúdený bez toho, aby sa aspoň uložila povinnosť dodatočného posúdenia, a mimo akýchkoľvek osobitných mimoriadnych okolností (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. novembra 2016, Stadt Wiener Neustadt, C-348/15, EU:C:2016:882, bod 38).

80 Smernica 85/337 tiež bráni tomu, aby sa projekty, ktorých povolenie už z dôvodu uplynutia lehoty na podanie žaloby stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou nepodlieha priamym opravným prostriedkom, jednoducho považovali za legálne povolené v súvislosti s povinnosťou posúdenia vplyvov na životné prostredie (rozsudok zo 17. novembra 2016, Stadt Wiener Neustadt, C-348/15, EU:C:2016:882, bod 43).

81 V prejednávanej veci je nesporné, že počas legislatívnej reformy, ku ktorej došlo v júli 2010, Írsko do svojej právnej úpravy zaviedlo postup nápravy projektov, ktoré boli povolené v rozpore s povinnosťou posúdenia vplyvov na životné prostredie. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že podmienky tohto postupu sú upravené v časti XA PDAA, ktorého ustanovenia boli prijaté s cieľom vyhovieť požiadavkám, ktoré vyplývajú z rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).

82 Na jednej strane tak podľa § 177B ods. 1 a § 177B ods. 2 písm. b) časti XA PDAA, ak sa predovšetkým vydanie povolenia na projekt, pre ktorý sa vyžadovalo posúdenie vplyvov na životné prostredie, vyhlásilo v „právoplatnom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie“ za nezákonné, príslušný orgán zašle prevádzkovateľovi projektu písomné oznámenie, v ktorom mu nariadi, aby požiadal o získanie náhradného povolenia. § 177B časti XA PDAA vo svojom odseku 2 písm. c) spresňuje, že v tomto oznámení sa nariadi, aby prevádzkovateľ predložil spolu s uvedenou žiadosťou opravné vyhlásenie o vplyvoch na životné prostredie („remedial environmental impact statement“).

83 Na druhej strane § 177C časti XA PDAA umožňuje za rovnakých okolností prevádzkovateľovi projektu povoleného v rozpore s povinnosťou predchádzajúceho posúdenia vplyvov na životné prostredie podať žiadosť o začatie postupu nápravy. Ak sa jeho žiadosti vyhovie, prevádzkovateľ je povinný v súlade s § 177D ods. 7 písm. b) časti XA PDAA poskytnúť opravné vyhlásenie o vplyvoch na životné prostredie.

84 Nič to nemení na skutočnosti, že k okamihu relevantnému na posúdenie toho, či došlo k nesplneniu povinnosti podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ, teda k dátumu uplynutia lehoty stanovenej vo výzve vydanej na základe tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. decembra 2012, Komisia/Španielsko, C-610/10, EU:C:2012:781, bod 67), teda v súlade s výzvou z 22. marca 2010 uvedenou v bode 26 tohto rozsudku, ku koncu mája 2010, Írsko neuskutočnilo nové posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie v rámci legalizácie predmetných povolení a nerešpektovalo tak právnu silu rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku.

85 Írsko však na pojednávaní uviedlo, že pokiaľ ide o povolenia na výstavbu veternej farmy, nemôže v konečnom dôsledku uplatniť postup nápravy *ex offo*. Po začatí tohto konania podľa § 177B časti XA PDAA totiž obecné orgány príslušné v tejto súvislosti toto konanie skončili. Hoci sú tieto orgány štátnou inštitúciou, sú nezávislé, a nespadajú tak pod kontrolu írskej vlády.

86 Írsko tiež tvrdí, že nemôže donútiť prevádzkovateľa veternej farmy, aby požiadal o náhradné povolenie podľa § 177C časti XA PDAA. Je pravda, že tento prevádzkovateľ je dcérskou spoločnosťou, ktorého základné imanie vo výške 100 % vlastní poloverejný podnik, ktorého 90 % podielov vlastní Írsko. Prevádzkovateľ je však nezávislý, pokiaľ ide o každodenné riadenie jeho činností.

87 Írsko tiež tvrdí, že zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery bránia zrušeniu správneho rozhodnutia, akým je povolenie, o ktoré ide v tejto veci, a ktoré z dôvodu uplynutia lehoty na podanie žaloby už nemôže byť predmetom priamej žaloby a ktoré v dôsledku toho nadobudlo právoplatnosť.

88 Tieto tvrdenia Írska sa však musia zamietnuť.

89 Po prvé treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa členský štát nemôže odvolávať na ustanovenia, zvyky alebo stav svojho vnútroštátneho právneho poriadku, aby tým odôvodnil nesplnenie povinností vyplývajúcich z práva Únie (rozsudky z 2. decembra 2014, Komisia/Grécko, C-378/13, EU:C:2014:2405, bod 29, a z 24. januára 2018, Komisia/Taliansko, C-433/15, EU:C:2018:31, bod 56, ako aj citovaná judikatúra). Z toho vyplýva, že Írsko sa na účely odôvodnenia nesplnenia povinností vyplývajúcich z rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), nemôže odvolávať na vnútroštátne ustanovenia, ktoré obmedzujú možnosti začatia postupu nápravy, akými sú § 177B a § 177C časti XA PDAA, ktoré zaviedlo do svojej vnútroštátnej právnej úpravy práve s cieľom zabezpečiť vykonanie tohto rozsudku.

90 V každom prípade, pokiaľ ide o údajnú nemožnosť tohto členského štátu prinútiť príslušné obecné orgány začať postup nápravy stanovený írskou právnou úpravou, treba pripomenúť, že podľa judikatúry citovanej v bode 75 tohto rozsudku, každý orgán uvedeného členského štátu, a najmä jeho obecné orgány sú povinné prijať v rámci svojich právomocí všetky opatrenia potrebné na nápravu neuskutočnenia posúdenia vplyvov veternej farmy na životné prostredie.

91 Pokiaľ ide ďalej o nečinnosť prevádzkovateľa veternej farmy, či dokonca jeho odmietnutie začať postup nápravy podľa § 177C časti XA PDAA, stačí *mutatis mutandis* odkázať na úvahy uvedené v bode 89 tohto rozsudku, keďže tento prevádzkovateľ je kontrolovaný Írskom. Uvedeného prevádzkovateľa tak treba považovať za zástupcu tohto členského štátu, ktorému sú uložené povinnosti vyplývajúce zo smerníc Únie, ako správne tvrdí Komisia (rozsudok zo 14. júna 2007, Medipac-Kazantzidis, C-6/05, EU:C:2007:337, bod 43 a citovaná judikatúra).

92 Pokiaľ ide o tvrdenie Írska založené na skutočnosti, že zásady právnej istoty, ako aj legitímnej dôvery bránia zrušeniu povolení, ktoré boli protiprávne poskytnuté prevádzkovateľovi veternej farmy, treba na jednej strane pripomenúť, že konanie o nesplnenie povinnosti spočíva v objektívnom určení nerešpektovania povinností členským štátom, ktoré mu ukladá Zmluva alebo akt sekundárneho práva, a na druhej strane, že hoci k zrušeniu nezákonného aktu musí dôjsť v primeranej lehote a že sa musí prihliadať na mieru, v akej sa dotknutá osoba mohla spoliehať na zákonnosť tohto aktu, nič to nemení na skutočnosti, že takéto zrušenie povolenia je v zásade dovolené (rozsudok zo 4. mája 2006, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-508/03, EU:C:2006:287, body 67 a 68).

93 Írsko sa teda nemôže odvolávať na právnu istotu a legitímnu dôveru dotknutého prevádzkovateľa v nadobudnuté práva, aby tak bránil následkom vyplývajúcim z objektívneho určenia nesplnenia povinností týmto členským štátom, ktoré mu ukladá smernica 85/337 v oblasti posudzovania vplyvov určitých projektov na životné prostredie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. mája 2006, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-508/03, EU:C:2006:287, bod 69).

94 V každom prípade sa Írsko obmedzuje na tvrdenie, že po uplynutí lehoty dvoch mesiacov alebo ôsmich týždňov, ktoré stanovil PDAA, nemôžu byť dotknuté povolenia predmetom priamej žaloby a vnútroštátne orgány ich nemôžu spochybniť.

95 Touto argumentáciou však Írsko nerešpektuje judikatúru Súdneho dvora pripomenutú v bode 80 tohto rozsudku, podľa ktorej sa projekty, ktorých povolenie už z dôvodu uplynutia lehoty na podanie žaloby stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou nepodlieha priamym opravným prostriedkom, jednoducho nemôžu považovať za legálne povolené v súvislosti s povinnosťou posúdenia vplyvov na životné prostredie.

96 Treba tiež uviesť, že hoci síce nie je vylúčené, že posúdenie uskutočnené po umiestnení a uvedení dotknutého zariadenia do prevádzky na účely nápravy neposúdenia vplyvov na životné prostredie pred vydaním povolení môže viesť buď k ich zrušeniu, alebo k ich zmene, nemá toto konštatovanie vplyv na prípadnú možnosť hospodárskeho subjektu, ktorý konal v súlade s právnou úpravou členského štátu, ktorá sa ukázala byť v rozpore s právom Únie, aby tomuto štátu na základe vnútroštátnej právnej úpravy podal návrh na náhradu škody spôsobenej v dôsledku činností a opomenutí uvedeného štátu.

97 S prihliadnutím na vyššie uvedené treba konštatovať, že Írsko si tým, že neprijalo všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ.

O peňažných sankciách

Argumentácia účastníkov konania

98 Komisia, ktorá sa domnievala, že Írsko stále nezabezpečilo súlad s rozsudkom z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), navrhuje, aby bola tomuto členskému štátu uložená povinnosť zaplatiť paušálnu pokutu vo výške 1 343,20 eura vynásobenú počtom dní, ktoré uplynuli medzi dátumom tohto rozsudku, a buď dňom vykonania uvedeného rozsudku Írskom, alebo dátumom vyhlásenia rozsudku v tejto veci, ak je tento dátum skorší ako dátum vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pričom minimálna paušálna pokuta by mala byť 1 685 000 eur.

99 Navrhuje tiež zaviazať Írsko na zaplatenie penále vo výške 12 264 eur za každý deň odo dňa vyhlásenia rozsudku v tejto veci až do dňa vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).

100 Komisia s odkazom na svoje oznámenie SEC(2005) 1658 z 12. decembra 2005, nazvané „Uplatňovanie článku [260 ZFEÚ]“, v znení oznámenia z 15. decembra 2017, nazvaného „Aktualizácia údajov používaných pri výpočte paušálnych pokút a penále, ktoré Komisia bude navrhovať [Súdnemu dvoru] v konaniach o nesplnení povinnosti“ (Ú. v. EÚ C 431, 2017, s. 3), navrhuje, aby výška denného penále bola určená vynásobením jednotného základného paušálu vo výške 700 eur koeficientom závažnosti 2 na stupnici od 1 do 20, ako aj koeficientom trvania 3, teda maximálnym koeficientom. Získaný výsledok sa vynásobí faktorom „n“ stanoveným pre Írsko na 2,92. Pokiaľ ide o výpočet paušálnej pokuty, základný paušál bol stanovený na 230 eur za deň a mal by sa vynásobiť koeficientom závažnosti 2 a faktorom „n“ stanoveným na 2,92. Získaný výsledok sa vynásobí počtom dní pretrvávania nesplnenia povinnosti.

101 Pokiaľ ide o závažnosť nesplnenia povinnosti, Komisia sa domnieva, že treba zohľadniť ciele posúdenia vplyvov na životné prostredie, ako ich upravuje smernica 85/337, skutočnosti, ktoré Súdny dvor stanovil v bodoch 102 a 104 rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), ako aj zosuv pôdy v súvislosti s výstavbou veternej farmy, ktorý viedol k zásadným škodám na životnom prostredí.

102 Komisia sa okrem toho domnieva, že veci predložené Súdnemu dvoru preukazujú, že Írsko už viackrát porušilo smernicu 85/337. Hoci tento členský štát medzičasom pristúpil k prebratiu tejto smernice, nič to nemení na tom, že podľa Komisie neuskutočnil žiadny pokrok takej povahy, aby napravil predmetné nesplnenie povinnosti, ktoré trvá už mimoriadne dlhé obdobie.

103 Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušenia, Komisia zdôrazňuje, že prijatie nápravných opatrení patrí výlučne do zodpovednosti Írska, a nezávisí od stanoviska Komisie. Írsko malo prijať takéto opatrenia v čo najkratšej možnej lehote.

104 Írsko sa domnieva, že v prejednávanej veci už zabezpečilo súlad s rozsudkom z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), keďže prijalo opatrenia v oblasti jeho kontroly tým, že zostavilo „koncepčný dokument“ upravujúci posúdenie vplyvov veternej farmy uskutočnené prevádzkovateľom tejto farmy.

105 Skutočnosť, že na vypracovanie tohto dokumentu bol potrebný určitý čas, nepredstavuje nesplnenie povinnosti, keďže na určenie obsahu tohto dokumentu bolo nevyhnutné kontaktovať Komisiu.

106 Okrem toho žaloba Komisie neuvádza opatrenia, ktorých prijatie sa požaduje na účely vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku. Stanovenie penále však malo práve za cieľ vykonať tento rozsudok.

107 V každom prípade sa okolnosti prejednávanej veci z dôvodu uvedeného v bode 53 tohto rozsudku odlišujú od okolností, ktoré boli základom rozsudkov z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i. (C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589), ako aj z 28. februára 2018, Comune di Castelbellino (C-117/17, EU:C:2018:129). Ak by sa však Súdny dvor domnieval, že tieto rozsudky potvrdzujú argumentáciu Komisie, znamenali by odklon od judikatúry v tejto oblasti. Žiadna sankcia by preto nemala byť uložená z dôvodu prípadného porušenia, ku ktorému došlo v období pred júlom 2017.

108 Írsko okrem toho pripomína, že oznámenia Komisie nie sú pre Súdny dvor záväzné a že Súdny dvor je povinný stanoviť vhodnú a primeranú sankciu. Prejednávaná vec je jedinečná a neobvyklá, čo by mal Súdny dvor pri určovaní výšky peňažných sankcií zohľadniť.

109 Pokiaľ ide o závažnosť porušenia, Írsko sa domnieva, že treba uplatniť minimálny koeficient najmä vzhľadom na úplné prebratie smernice 85/337, na dobrú vieru Írska a na skutkové a právne ťažkosti tejto veci. Treba tiež zohľadniť pokrok dosiahnutý Írskom, pokiaľ ide o splnenie jeho povinností, a skutočnosť, že sa nepreukázalo, že zosuv pôdy v Derrybriene súvisel s výstavbou veternej farmy.

Okrem toho Írsko spolupracovalo s Komisiou konštruktívnym spôsobom a javilo sa ako rozhodnuté vyriešiť dotknuté problémy. Obdobie, ktoré uplynulo od decembra 2016 do októbra 2017, vyplýva z jednoduchého nedorozumenia medzi Írskom a Komisiou, a nesvedčí o nedostatočnej spolupráci.

110 Vzhľadom na osobitosti tejto veci a na ťažkosti so zavedením mechanizmu nápravy, ktorý je v súlade so zásadami právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, tiež nie je uplatnenie koeficientu trvania vhodné.

Posúdenie Súdnym dvorom

111 Na úvod treba pripomenúť, že je úlohou Súdneho dvora, aby v každej veci a v závislosti od okolností veci, v ktorej koná, ako aj od stupňa presvedčovania a odrádzania, ktorý považuje za potrebný, uložil primerané peňažné sankcie, aby sa najmä zabránilo opakovaniu podobných porušení práva Únie (rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 107 a citovaná judikatúra).

O paušálnej pokute

112 Na úvod treba pripomenúť, že Súdny dvor je v rámci výkonu voľnej úvahy, ktorá mu prináleží v danej oblasti, oprávnený kumulatívne uložiť penále a paušálnu pokutu (rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 153).

113 Uloženie paušálnej pokuty a prípadné stanovenie jej výšky v každom konkrétnom prípade závisí od všetkých relevantných faktorov, ktoré sa týkajú tak charakteristík konštatovaného nesplnenia povinnosti, ako aj samotného postoja dotknutého členského štátu, ktorého sa konanie začaté podľa článku 260 ZFEÚ týka. V tomto smere tento článok poskytuje Súdnemu dvoru širokú mieru voľnej úvahy pri rozhodovaní, či uloží, alebo neuloží túto sankciu, a prípadne pri stanovení jej výšky (rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 154).

114 Navyše Súdnemu dvoru prináleží, aby v rámci svojej diskrečnej právomoci stanovil výšku tejto paušálnej pokuty tak, aby bola jednak prispôsobená okolnostiam a jednak primeraná zistenému nesplneniu povinnosti. Medzi relevantné faktory v tejto súvislosti patria najmä také skutočnosti, akými sú závažnosť zisteného porušenia, obdobie, počas ktorého toto porušenie pretrvávalo od vyhlásenia rozsudku, ktorým bolo konštatované, ako aj platobná schopnosť dotknutého členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. decembra 2014, Komisia/Taliansko, C-196/13, EU:C:2014:2407, body 117 a 118, ako aj zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, body 156, 157 a 158).

115 Po prvé, pokiaľ ide o závažnosť porušenia, treba pripomenúť, že cieľ ochrany životného prostredia je jedným zo základných cieľov Únie, a má prierezový, ako aj fundamentálny charakter (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. februára 2012, Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, bod 57, ako aj citovanú judikatúru).

116 Posúdenie vplyvov na životné prostredie, ako ho upravuje smernica 85/337, je jedným zo základných mechanizmov ochrany životného prostredia, keďže umožňuje, ako bolo pripomenuté v bode 73 tohto rozsudku, aby sa už od začiatku predišlo vzniku znečistenia alebo obťažovania skôr, než by sa dodatočne odstraňovali ich následky.

117 V súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 75 tohto rozsudku, v prípade porušenia povinnosti posúdenia vplyvov na životné prostredie právo Únie vyžaduje, aby členské štáty boli povinné odstrániť aspoň nezákonné následky, ktoré z nich vyplývajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Comune di Corridonia a i., C-196/16 a C-197/16, EU:C:2017:589, bod 35).

118 Ako vyplýva z bodov 23 až 36 tohto rozsudku, od konštatovania nesplnenia povinnosti v rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), ktoré spočívalo v porušení povinnosti uskutočniť posúdenie vplyvov na životné prostredie pred povolením a výstavbou veternej farmy, uplynulo viac ako jedenásť rokov, pričom Írsko neprijalo opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s týmto rozsudkom, pokiaľ ide o druhú zarážku bodu 1 jeho výroku.

119 Je pravda, že Írsko v júli 2010 prijalo PDAA, ktorého časť XA upravuje postup nápravy projektov povolených v rozpore s povinnosťou posúdenia vplyvov na životné prostredie. Tento členský štát o niečo neskôr než dva roky informoval Komisiu, že neuplatní postup nápravy, pričom od apríla 2009 tvrdil opak. Írsko naopak navrhovalo vykonať neoficiálne posúdenie, ktoré nemá žiadny právny základ. Listom z 29. marca 2019, a teda dva dni pred pojednávaním na Súdnom dvore v tejto veci, Írsko znova zmenilo svoje stanovisko a v súčasnosti tvrdí, že prevádzkovateľ veternej farmy požiada o uplatnenie postupu nápravy stanoveného v časti XA PDAA. Na pojednávaní však Írsko nevedelo poskytnúť informáciu, či sa tento postup začne *ex offo* príslušnými orgánmi na základe § 177B časti XA PDAA, alebo na základe žiadosti uvedeného prevádzkovateľa podľa § 177C časti XA PDAA. Nevedelo ani uviesť dátum začatia tohto postupu. Do dnešného dňa Súdnemu dvoru nebola v tejto súvislosti doručená žiadna ďalšia informácia.

120 Treba konštatovať, že za týchto podmienok správanie Írska preukazuje, že tento členský štát nekonal v súlade s jeho povinnosťou lojálnej spolupráce, aby tak ukončil nesplnenie povinnosti konštatované v druhej zarážke bodu 1 výroku rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), čo predstavuje priťažujúcu okolnosť.

121 Keďže k výkonu tohto rozsudku ešte nedošlo, Súdny dvor môže iba konštatovať mimoriadne dlhé porušovanie, ktoré je vzhľadom na cieľ ochrany životného prostredia sledovaný smernicou 85/337 značne závažné (pozri analogicky rozsudok z 22. februára 2018, Komisia/Grécko, C-328/16, EU:C:2018:98, bod 94).

122 Po druhé, pokiaľ ide o trvanie porušenia, treba pripomenúť, že toto treba hodnotiť vzhľadom na okamih, ku ktorému Súdny dvor posudzoval skutkový stav, a nie na okamih, keď bolo porušenie namietané Komisiou. Doba trvania porušenia v prejednávanej veci, t. j. viac ako jedenásť rokov odo dňa vyhlásenia rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), je pritom značná (pozri analogicky rozsudok z 22. februára 2018, Komisia/Grécko, C-328/16, EU:C:2018:98, bod 99).

123 Hoci článok 260 ods. 1 ZFEÚ nespresňuje lehotu, v akej treba vykonať rozsudok, záujem, ktorý sa spája s bezprostredným a jednotným uplatňovaním práva Únie, podľa ustálenej judikatúry vyžaduje, aby sa s týmto plnením začalo bezprostredne a aby sa dovŕšilo v najkratšej možnej lehote (rozsudok z 22. februára 2018, Komisia/Grécko, C-328/16, EU:C:2018:98, bod 100).

124 Po tretie, pokiaľ ide o platobnú schopnosť predmetného členského štátu, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že treba zobrať do úvahy najnovší vývoj hrubého domáceho produktu (HDP) tohto členského štátu v čase posudzovania skutkového stavu Súdnym dvorom (rozsudok z 22. februára 2018, Komisia/Grécko, C-328/16, EU:C:2018:98, bod 101).

125 Vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci treba konštatovať, že účinná prevencia opakovania podobných porušení práva Únie v budúcnosti si vyžaduje uloženie paušálnej pokuty, ktorej výšku treba stanoviť na 5 000 000 eur.

126 V dôsledku toho je potrebné uložiť Írsku povinnosť zaplatiť Komisii paušálnu pokutu vo výške 5 000 000 eur.

O penále

127 Podľa ustálenej judikatúry je uloženie penále v zásade odôvodnené len vtedy, ak nesplnenie povinnosti spočívajúce v nevykonaní rozsudku, ktorý mu predchádza, trvá až do posúdenia skutkových okolností Súdnym dvorom (rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 108 a citovaná judikatúra).

128 V prejednávanej veci je nesporné, ako bolo uvedené najmä v bodoch 118 a 119 tohto rozsudku, že Írsko stále neuskutočnilo posúdenie vplyvov veternej farmy na životné prostredie v rámci postupu nápravy dotknutých povolení, ktoré boli poskytnuté v rozpore s povinnosťou predchádzajúceho posúdenia vplyvov na životné prostredie podľa smernice 85/337. V deň preskúmania skutkového stavu nemá Súdny dvor k dispozícii žiadne informácie, ktoré by svedčili o prípadnej zmene tejto situácie.

129 Vzhľadom na vyššie uvedené treba konštatovať, že nesplnenie povinnosti vytýkané Írsku pretrvávalo v čase, keď Súdny dvor skúmal skutkový stav v tejto veci.

130 Za týchto okolností je odsúdenie Írska na zaplatenie penále primeraným finančným prostriedkom na zabezpečenie toho, aby bol tento členský štát motivovaný prijať opatrenia potrebné na skončenie konštatovaného nesplnenia povinnosti a na zabezpečenie úplného vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).

131 Pokiaľ ide o výpočet výšky penále, z ustálenej judikatúry vyplýva, že tento výpočet sa musí uskutočniť v závislosti od stupňa presvedčovania potrebného na to, aby členský štát, ktorý nevykonal rozsudok týkajúci sa nesplnenia povinnosti, zmenil svoje správanie a ukončil vytýkané porušenie. Pri výkone svojej právomoci posúdenia veci prináleží Súdnemu dvoru, aby stanovil také penále, ktoré je jednak prispôsobené okolnostiam a jednak primerané konštatovanému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu (rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Írsko, C-93/17, EU:C:2018:903, body 117 a 118).

132 Návrhy Komisie týkajúce sa sumy penále nie sú pre Súdny dvor záväzné a sú iba užitočným návodom. Súdny dvor musí mať možnosť voľne stanoviť výšku a spôsob platby uloženého penále, ktoré považuje za primerané, aby motivovalo tento členský štát na ukončenie nesplnenia povinností, ktoré mu vyplývajú podľa práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 119).

133 Na účely stanovenia výšky penále medzi základné kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť na zabezpečenie donucovacieho charakteru tohto penále, a aby sa právo Únie uplatňovalo jednotne a účinne, v zásade patria závažnosť porušenia, jeho trvanie a platobná schopnosť dotknutého členského štátu. Na účely uplatňovania týchto kritérií je potrebné zohľadniť najmä dôsledky, ktoré má nevykonanie rozsudku na súkromné a verejné záujmy, ako aj naliehavosť dosiahnutia toho, aby si dotknutý členský štát splnil svoje povinnosti (rozsudok zo 14. novembra 2018, Komisia/Grécko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 120).

134 Vzhľadom na všetky právne a skutkové okolnosti, ktoré viedli k určeniu nesplnenia povinnosti, ako aj na úvahy uvedené v bodoch 115 až 124 tohto rozsudku, považoval Súdny dvor v prejednávanej veci za primerané uložiť penále vo výške 15 000 eur za deň.

135 Írsku treba preto uložiť povinnosť zaplatiť Komisii penále vo výške 15 000 eur za každý deň omeškania pri vykonaní opatrení potrebných na zabezpečenie súladu s rozsudkom z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), a to odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až do úplného vykonania prvého rozsudku.

O trovách

136 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Súdny dvor uloží účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Írsko na náhradu trov konania a Írsko nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Írsko si tým, že neprijalo všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380), nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ.**

2. **Írsko je povinné zaplatiť Európskej komisii paušálnu pokutu vo výške 5 000 000 eur.**

3. **Írsko je povinné zaplatiť Komisii penále vo výške 15 000 eur za deň odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až do dátumu vykonania rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380).**

4. **Írsko je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy